

Čís. 9543.

Vydati zákaz stavby jsou příslušné soudy, žádá-li se o zákaz z důvodu porušení neb ohrožení soukromého práva.

Je-li žádáno o zákaz stavby jako prozatímní opatření k ochraně vlastnického práva, jest dovolací rekurs do nesouhlasných usnesení nižších soudů přípustným.

Zákaz stavby, o nějž bylo žádáno ve sporu vlastnickém, lze vydati jen za podmínek §§ 381 a 389 ex. ř.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, R I 1001/29.)

Návrh žalobce, by bylo vydáno prozatímní opatření zapovídající žalovanému stavbu elektrického vedení na žalobcově pozemku, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nejprve jest uvážiti v rekursu nadhozenou, ale rekursním soudem neřešenou otázku, zda je soud vůbec příslušný k vydání zákazu stavby, či zda zákaz spadá do pravomoci úřadu správního. K příslušnosti soudu v tomto směru jest přihlédnouti z úřadu (§ 42 j. n.) v každém období sporu. Soudy jsou příslušné k vydání zákazu stavby, žádá-li se o něj z důvodu porušení nebo ohrožení soukromého práva. Jen tehdy, žádá-li se o zákaz z důvodu práva veřejného, jsou příslušné úřady správní (§ 1 j. n., § 30 živn. ř., čl. XXXVII uvoz. zák. k c. ř. s., § 340 až 342 obč. zák. a § 456 a 458 c. ř. s.). Žalobce žádal o zákaz stavby z důvodu porušení vlastnictví k pozemku, na němž zřídila žalovaná sloupy pro elektrické vedení jinak, nežli bylo povoleno správním úřadem. Důvodem navrženého zákazu bylo tedy porušení vlastnického práva a proto jsou k rozhodnutí příslušné soudy. Dále jest uvážiti, zda jest vzhledem k § 459 a 528 c. ř. s. dovolací rekurs přípustný. Ten by byl vyloučen, kdyby šlo o usnesení ve sporu pro rušenou držbu. O takové usnesení však nejde. Žalobce sice žádal o prozatímní opatření zákazem stavby elektrického vedení na jeho pozemku ve smyslu § 340 obč. zák., jenž jedná o ochraně držby, ale žalobce nepodal žalobu pro rušení držby, neopřel žalobní návrh o držbu pozemku a o čin rušící držbu, nýbrž o vlastnictví a jeho porušení. Jde tedy o spor vlastnický a o zákaz stavby jako prozatímní opatření k ochraně vlastnického práva. Proto není dovolací rekurs vyloučen, nejde o usnesení ve sporu držebním, nýbrž jde o usnesení o prozatímním opatření ve sporu vlastnickém, v němž se podle § 402 a 78 ex. ř. připouští dovolací rekurs do nesouhlasných usnesení nižších soudů. Proto není ani potřebí uvažovati, zda při usnesení o prozatímním opatření podle § 456 c. ř. s. ve sporu držebním je dovolací rekurs přípustný. Rekursní soud zamítl návrh na vydání zákazu stavby podle § 340 obč. zák. proto, že navrhovatel jednak neuvedl a neosvědčil skutečnosti k odůvodnění zákazu, jednak proto, že jest podle žaloby stavba už skončena a nelze

tedy její pokračování již zakázati, a posléze proto, že stavba byla politickým úřadem povolena a zákaz stavby podle § 340 obč. zák. lze vydati jen proti svémocnému započetí se stavbou, ale nikoli při stavbě úředně povolené. Naproti tomu uvádí stěžovatel, že nejde o prozatímní opatření podle exekučního řádu, nýbrž o návrh podle § 340 obč. zák. a proto prý není třeba tvrditi a osvědčiti podmínky prozatímního opatření podle exekučního řádu. Dále uvádí, že v žalobě tvrdí, že jest vlastníkem pozemku, kde byly sloupy postaveny, že jde o dílo ve smyslu § 340 obč. zák. a že v žalobě jest tvrzeno a uvedením rozhodnutí politického úřadu také osvědčeno, že se odpůrce nechránil podle civilního řádu proto, že se zavázal provésti stavbu podle plánů, ale provedl ji jinak, takže jest prý podmínkám § 340 obč. zák. vyhověno a je prý lhostejno, zda jest stavba skončena. Svémoc prý spočívá v tom, že odpůrce nepostavil sloupy podle povolení a že žalobce byl správním úřadem poukázán s námitkami proti stavbě na pořad práva. Nejprve budiž zdůrazněno, že § 340 obč. zák. nejedná o prozatímním opatření vůbec, nýbrž má na mysli žalobu z rušené držby, kterou se držitel domáhá zákazu stavby právě z důvodu porušení držby. O prozatímním opatření zákazem pokračování ve stavbě za držebního sporu jedná § 341 obč. zák. a o prozatímních opatřeních za držebního sporu vůbec §§ 456 a 458 c. ř. s. Ale dovolací rekurent (žalobce) nepodal žalobu z rušené držby podle § 340 obč. zák. o zákaz stavby, nýbrž žalobu vlastnickou. Proto nejde v souzeném případě o prozatímní opatření ani podle § 341 obč. zák. ani podle § 456 nebo 458 c. ř. s. Mohlo by jíti o prozatímní opatření zákazem stavby ve sporu vlastnickém podle všeobecných zásad exekučního řádu. Ale tu lze vydati prozatímní opatření jen za podmínek § 381 a 389 ex. ř. Podle nich jest třeba kromě osvědčení nároku také osvědčení nebezpečí, že by bez prozatímního opatření bylo vydobytí nároku zmařeno nebo značně ztíženo. Navrhovatel osvědčení nároku vůbec nenabídl a ohrožení ani netvrdil a také pro ně osvědčení ani nenabídl. Proto jeho návrh na vydání zákazu stavby není odůvodněn.

Čís. 9544.

Doručování žalob.

Nestačí, že doručující poštovní orgán zanechal v bytě nepřítomného žalovaného návštějí o uložení žaloby na poštovním úřadě, nýbrž jest třeba, by oznámení o uložení žaloby na poště přibil na dveřích příbytku žalovaného, to i tehda, když místnost, kde se má státí doručení, není uzamčena a jsou tam osoby, které byly ochotné přijati oznámení.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1930, R I 1025/29.)

Procesní soud první stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro zmeškání žalovaného. Odvolací soud zamítl odvolání opřené o důvod zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s. Důvody: Odvolatel spatřuje důvod zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s. v tom, že žaloba nebyla doručena tak, jak předpisuje § 106 c. ř. s., najmě, že